Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: ”Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret”, i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 287. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679257360/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

S. 202. *incommode*, ubehagelige. – *Æquinoctial-Linien*, egl. Jævndøgnslinien, Ækvator. – *u-ordentlige*, uregelmæssige. – *udi mine andre Skrifter*, Niels Klim, Kap. IX (Landet Qvamso). – *Delicatesse*, Skrøbelighed. – *subtile*, finmærkende (Organer); *s. Operationer*, skarpsindige O. – *bequemmere*, mere egnet. – *Chryssippos*, se Note til S. 60. – *Et etc.*, Om Menneskenes Sygdomme opstaar i Overensstemmelse med Naturen. Fra Gellius 7, 1 eller (snarere) fra Bayles Citat derfra i Dictionnaire, Art. Chrysippe, Note T.

S. 203. *Cleanthes*, se Note til S. 152. – *Epicurus*, se Note til S. 92. – *Hans Ord er disse*, i Lactantius' Referat citeret af Bayle, Dict., Art. Pauliciens, Note E.

S. 204. *imponerer*, paalægger. – *Necessitet*, Nødvendighed. – *habileste*, dygtigste. – *impeccabilis*, lat. fri for Synd og Forseelse. – *Contradiction*, Modsigelse. – *Wholaston*, William Wollaston: The Religion of Nature delineated, Section V, Proposition VII (1722). – *møde*, indtræffer. – *dependere*, afhænge.

S. 205. *supponerer*, forudsætter. – *Herforuden*, desuden. – *Figt-Skole*, Fægteskole.

S. 206. *Pagina*, lat. Side. – *Persvasion*, Overbevisning. – *á priori*, lat. fra det tidligere. – *disse Argumenter*. Holberg mener ikke Wollaston's, da Bayle døde 1706, men enten lignende Argumenter fremsat af Bayles Samtidige eller Argumentationen umiddelbart foran Citatet. – *bestride*, bekæmpe. – *jeg . . . haver viset*, i det lige foregaaende Kapitel. – *den Roterdamske Philosophus*, Bayle var bosat i Rotterdam fra o. 1680. – *Velbehag*, Forgodtbefindende. – *merkeligen*, betydeligt. – *Origenismus*, Lære om de Fordømtes indskrænkede Straf, modsat en evig Fortabelse. Efter den aleksandrinske Kirkefader Origenes (o. 185–o. 251).

S. 207. *Sexte etc.* Du, Sextus har længe været plaget af samme Sygdom som jeg: skarpe Vædsker plejer at pine os begge. Da min Sygdom sidder »udi Maven og for Brystet« (S. 208), bliver jeg kaldt hadefuld, gnaven og vanskelig. Men Vennerne beklager, ynker dig, du syge Mand, fordi hele Sygdommens Kraft sidder i dine Fødder. – *U-leiligheder*, Ubehageligheder. – *heller*, snarere. – *Dionysii Giest*, Damokles, Hofmand hos Tyrannen Dionysios d. Y. i Syrakus. – *Qvid etc.*, lat. Hvad Glæde har man af at se [Tingene], hvis Brugen ikke tilstedes [os]. Ordsprog. – *Aspectus etc.*, lat. Synet [af Tingene] er en Pine, hvis Brugen ikke tilstedes [os]. Ordsprog.

S. 208. *graveres*, tynges. – *Hypocondriacus*, eller *Miltsotig*. Hos Holberg betyder Hypokondri Mismodighed, nervøs Depression, med Tilbøjelighed til sur Kritik af Omverdenen. – *Podagricus*, Person der lider af Podagra, Gigt i Fødderne. – *besværget*, be-